

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antonii Mvsae Brasavoli Medici Ferrariensis Examen
omnium Trochiscorum Vnguentorum, Ceratorum,
Emplastrorum, Cataplasmatumque, & Collyriorum**

Brasavola, Antonio Musa

Venetiis, MDLI

Vnguentum de Comitissa XX

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70720)

ne, nam ille habet olei rosacei omphacini unc. III. & habet ofsium dactylorum combustorum, et mirobalanorum indorum combustorum Singulo. drachm. II. hinc tu contemplari debes, quomodo se habeant compositiones, quae per tot manus sint transcriptae, cum ex eodem libello receptiones sint diuersae. SE. Non ambigo unumquemque scriptorem, ex his praesertim qui ignari sunt, in transcribendis libris non mediocriter aberrare. BRASA. Propterea librorum impressio hoc boni habet, quod si semel sint probe impressi in eodem permanent statu. at his praetermissis ad alia te conferas.

SENE X.

XX.

Unguentum de Comitissa suam sedem post praedictum habet. BRAS. Potius dicendum est confusio de comitissa, quae & si illi forte contulerit comitissae, in cuius gratiam confecta fuit compositio, alijs tamen conferre non est opus, alijs inquam quibus supra modum menses profluunt. At quis est huius unguenti author? SE. Ad Gulielmum Varignanã refertur. BRAS. Verum dicis, nam de hoc agit capite uigesimo ubi de his tractat, quae à comuni natura mulierum mēstrua magis sistunt, ualet praeterea ad sistendum partum, & ad prohibendum ne foetus abortiatur, nam & author ille in comitissa ad hoc propositum unguento isto usus est, quae cum utero gereret mensium multitudine pressa fuit, immo et sanguis et aqua copiose exire coeperat, euasit tamen, & foetum in finem usque huius unguenti beneficio tulit. compositionem uero quam paras referto. SE. Haec est quae sequitur.

Recipe

Reci. corticum mediorū castanearū	}	Singul. partes æquales.
Glandium		
Arborum glandium		
Myrtillorum		
Caudæ equinæ		
Corticum fabarum		
Gallarum		
Acinorum uuarum		
Sorborum siccorum		
Mespillorum maturorum		
Radicum chelidoniae	}	
Florū prunorū syluestriū		

Misce, & crasso modo terantur, & coquantur in aqua plantaginis, & colentur. postea Recipe ceræ quantum uis, & illā oleo myrtino dissolue, eamq; nouies cum prædicta aqua lauato, & in una quaq; lotionē noua utaris aqua, Postea

Reci. corticum mediorū castanearū	}	Sing. partē. I.
Glandium		
Arboris glandium	}	Sing. partē semis.
Cineris ossium cruris bouum		
Myrtillorum		
Acinorum uuarum	}	

Misce, & terantur, & fiat puluis. Postea

Recipe huius pulueris partes duas.

Trochiscorum de charabe partem unam.

Misceatur cum prædicta cera, & oleo myrtino, et oleo mastichino singulorū quātum sufficit, sint uero æquales partes, & fiat unguentum quo cum opus est, renes, & pecten, & circumstantes omnes partes inungantur.

BR'AS. Licet alij pharmacopole in rebus cōueniant, tamen nullus ferè est qui in ponderibus ab alio non differat, quod ut facile deprehendere possis omnes aliorum compositiones in ordinem disponam. sunt igitur alij qui ita conficiunt.

Recip. corticum medullæ castanearū

Glandium

Arboris glandium

Myrtillorum

Caudæ equinæ

Gallarum

Corticum fabarum

Acinorum labruscæ

Sorborum siccorum

Mespilorum maturorum

Radicum chelidoniæ

Foliorum prunorum syluestrium

Misce, & terantur omnia, et fiat decoctio in aqua plantaginis, quæ ad usum reseruetur, postea

Recipe olei myrtini lib. I. & unc. III.

Ceræ citrinæ lib. I. & unc. III.

Misce, & cum dicta decoctione prædicta olea lauëtur, & cera nouem uicibus, & pro dicto unguento reseruetur, postea

Recipe corticis medullæ castanearū

Arboris glandium

Spodij

Myrtillorum

Labruscæ

Trochiscorum de charabe unc. III.

Sing. unc. II. 5.

Singu. unc. I.

Olei

Olei myrtini }
 Mastichini } Singul. lib. II. & semis.

Misce, & cum supradictis fiat unguentum.

SE. Magna est in ponderibus differentia. BRAS.
 Sed aliam audito compositionem qua utitur pharmaco-
 pola egregius, & ab alijs multo differentem esse perci-
 pies. SE. Illam referto. BRAS. En referto.

Recipe Corticum medio-
 rum castanearum.

Copularum gladium

Corticum quercus

Gallarum

Myrtillorum

Corticum fabarum

Granorum uuarum

Foliorum mespilorum

Foliorum sorborum

Radicum chelidoniae

Foliorum prunorum

Ossium dactylorum.

Thuris

Summachiorum

Sing. drach. IX.

Contundantur crasso modo, & bulliant in aqua planta-
 ginis, & in uino cotoneorum, omnia sint lib. XVIII. et
 bulliant ad consumptionem medietatis, deinde colentur,
 & in colatura addantur

Olei myrtini lib. II. unc. III.

Cotoneorum lib. I. unc. I. & sem.

Mastichini unc. IX.

Cerae citrinae lib. I.

Bulliant simul, & addantur,
 Corticum

BRASAVOLI

Corticum mediorū castanearū	}	Sing. drachm. IX.
Copularum glandium		
Corticum thuris		
Corticum quercus		
Summachiorum		
Myrtillorum	}	
Sanguinis draconis		
Sandalorum rubrorum	}	Sing. drach. III. & se.
Ostium dactylorum		
Ostis cruris bouis com= busti		
Corticum fabarū		

Trochiscorum de charabe sine opio drachm. XVIII.
 Misce, & fiat unguentum. SE. Hæc est compositio à
 prædictis ualde diuersa. BRAS. Sed et aliam audito
 ab his etiam differentem. SE. Referto. BRAS. En.

Recipe Corticum mediorū ca= stanearam	}	
Copularum glandium		
Corticum mediorum arbo= ris glandium	}	
Myrtillorum		
Caudæ equinæ	}	Singulorum un= ciam unam et se= mis.
Corticum fabarum		
Acinorum labruscæ	}	
Sorborum immaturorū sic= corum		
Mespilorum immaturorū	}	
Radicum chelidoniæ		
Foliorum prunorū syluestriū		

Misce,

VNGVENTOR. EXAMEN. 130

Misce, & contendantur crasso modo, & bulliant in li-
bris octo aquae plantaginis ad consumptionem medietatis,
deinde percolentur, postea

Recipe Olei myrtillorum libras sex

Cerae uouae libram unam.

Misce, & oleum lauato, ac ceram cum praedicta deco-
tione nouies, aquam semper remouendo. postea

Recipe corticū castanearū

Glandium

Corticū mediorum arboris glandium } Sing. unc. II.

Gallarum

Cineris osium cruris bouis unc. I.

Myrtillorum

Granorum. i. semi. labruscae } Singu. unc. I.

Sorborum siccorum

Trochiscorum de charabe unc. VIII.

Ex his fiat puluis subtilissimus, qui cum si praescripto oleo
misceatur, & cera, et fiat unguentum. SE. Disperam si inueniri
possit pharmacopola qui eandem praescripse cum alio compositionem
seruet. BRASA VOLVS. Hinc perpēdere potes quomodo medici in-
cedant, cū ignorent quam cōpositionē unus habeat phar-
macopola, & quā alius. SE. Quid tibi uidetur de hoc
tam mirabili unguento? BRAS. Mihi uidetur confu-
sionem esse: neq; illis interaneis castanearum corticibus
ullam fidem adhibeo, licet adstrictione quadam praediti
sint: at si menses adstringere uoluerim, potioribus ute-
rer simplicibus quā hęc sint, quæ compositionem istam
ingrediuntur: mirorq; cur huius compositionis, ne dicā
confusionis

BRASAVOLI

confusionis, author bolum armenum præterierit, & sigillatam terram, quæ præter id quod adstringit uterum, etiam roborant. & ad ampliorem huius compositionis apud pharmacopolas inconstantiam audias & quo modo alij conficiant: in multis etenim simplicibus, et in ponderibus à præscriptis differunt. SE. iam aures arrexerit. BRAS. Ita igitur conficiunt.

Recipe Corticis mediorum arboris glandium

Myrtillorum

Caudæ equinæ

Gallarum

Corticum fabarum

Acinorum uuarum

Sorborum siccorum

Acinorum mespilorum immaturorum

Radicum chelidonie

Foliorum pini sylvestris

Misce, & terantur, & coquantur in aqua plantaginis perfecta coctione, deinde colentur, postea

Recipe cere

Gallarum

Sing. unc. VII. & sem.

Liquefiant simul, & lauentur in prædicta coctura novies, semper aquam pro singula uice innouando, postea

Recipe Corticum mediorum castanearum.

Arboris glandium

Gallarum

Cineris cruris ossis bouis

Myrtillorum

Acinorum uuarum

Singulorum unc. II.

Sing. unc. semis

Trochiscorum

Trochiscorum de charabe unc. II.

Olei myrtini lib. II. & semis.

Aliqui addunt oleum mastichinum. Pulverizentur tenuiter puluerizanda, & cum predicta cera prescripta decoctione lota fiat unguentum. S E. Iam nosco et quam habeat compositio hæc cum alijs diuersitatem, uerum cum tibi non placeat illam deinceps non seruiabo.

B R A S. Errabis quoniam in aliorum medicorum gratiam seruanda est, nam & si ego illa non utar, alij sunt alterius sententiæ medici, qui illam pro suis indicent egrotis. Cum pro mensibus supra modum fluentibus, et ad foetum retinendum adstrictorio indigebo unguento statim compositione fieri curabo hac longe meliore, quæ & uterum magis respiciet, magisque roborabit, denique compositionem aliam audito, quam et nonnulli seruant. S E. referto. B R A S. En.

Recipe aquæ plantaginis } Singulor. lib. II.
 Vini cotoneorum }

Misce, postea.

Recipe corticū mediōrū castanearū	}	
Quercuum		
Gallarum perforatarum	}	
Myrtillorum		
Granorum uuarum immaturarū	}	
Foliorum mespilorum		
Foliorum sorborum siccorum	}	Sing. drach. II.
Mespilorum immaturorum		
Caudæ caballinæ	}	
Foliorum prunorum syluestrium		
Radicum chelidoniæ	}	

Foliorum

BRASAVOLI

Foliorum pini sylvestris

Summachiorum

Ossium dactylorum

Corticum thuris

Singulorum drach. II.

Bulliant in aqua, & uino predictis ad consumptionem medietatis, deinde colentur, postea

Recipe olei mastichini unc. II.

Cotoneorum unc. III.

Myrtitorum unc. VI.

Bulliant simul in aqua, & uino decoctionis predictorum usq; ad consumptionem decoctionis, postea sequentes pulueres accipito.

Recipe corticum mediorum castanea =
rum

Copularum glandium

Corticum mediorum quercus

Corticum thuris

Summachiorum

Nucis cyparisi

Acinorum uuarum non maturarum

Scoriae ferri in aceto infusa per diem, et noctem

Sanguinis draconis drach. I.

Sandalorum rubrorum

Ossium dactylorum

Ossium cruris bouis combustorum

Corticum fabarum

Trochiscorum de charabe sine opio unc. I.

Cerae quantum sufficit.

Misceatur omnia, & fiat unguentum secundum artem.
SE. Iam satis superq; pharmacopolarum diuersitatem
in

in hoc unguento ostendisti. BRAS. Propterea aliud unguenti genus in examen adducito.

S E N E X. XXI.

In meo illo inordinato ordine, unguentum Aegyptiacū uocatum sequitur. BRAS. Cur Aegyptiacum uocatur? SE. Ignoro nisi in Aegypto sit inuētū, aut ipsius inuentor Aegyptius fuerit, à Mesue illud accipio. BRAS. Compositionem referas. SE. En refero.

Recipe floris æris aur. V.

Mellis aur. XIII.

Aceti fortis aur. VII.

Et sunt q̄ addūt ei olibani masculi triti aur. II. et semissē. Miscantur omnia, & coquantur ad ignem donec spissescant. SEN. Cur à Mesue magnum appellatur?

BRAS. Non quidem ad differentiam parui, quia nullum paruum adest aegyptiacum unguētum, sed ob uires suas magnas, ita (ut arbitror) uocatur, & adeo egregie uires suas imprimat, ut à nonnullis uulnerarijs medicis caccia riso sit uocatus, quoniam cum supra ulcus ponitur, adeo infestat ut is ridendi cupiditate careat. SE.

Ad quæ ualet. BRAS. Mirum immodum ulcera sordida, & antiqua, & quæ fistulosa sunt emundat, & si in ipsis adsit demortua caro, illam probam à putredine liberat, nam et saniem exiccat. si oleum addatur, & cruda sit æris ærugo, est coloris uiridis, & non adeo clemēs ut cum excoquitur, nam tunc uiridis color in rubrum trāst, hoc ex coctura habetur. SE. Ergo hoc unguentum est mitius cum erudum erit? BRAS. Immo coctū mitius est, nam crudum plus recipit æruginis, & nō est
ab igne